23. Media / Publikasies

23.1 RAPPORT DEPUTATE KERKLIKE TYDSKRIFTE (Artt 110, 115, 206, 207)

A. Dr AJ Krüger lewer Afdeling D van die Rapport – *Kruispad/Bondsjeug*.
B. Ds JG Noëth lewer die Rapport.
C. **Besluit:** Die Rapport word verwys na Kommissie Publikasies en Media.
D. Ds AP Kruger rapporteer namens die Kommissie Publikasies en Media.
E. Drr M van Loggerenberg, CN van der Merwe, srs M van Helden, A Breed, J Fourie, br PJ Grobler, dr AJ Krüger en prof JH van Wyk word namens die Sinode deur dr MJ du Plessis bedank.

F. **RAPPORT**

1. Opdrag

1.1 Die Redakteur van *Die Kerkblad* onderneem, in samewerking met die Deputate vir Publikasies, asook die redaksies van ander Kerklike Tydskrifte en in oorleg met die Bestuur van die Administratiewe Buro, ‘n diepgaande en indringende ondersoek na die formaat van die voortbestaan van al ons Kerklike Tydskrifte. Vir die doel van hierdie ondersoek moet kundige lidmate vanuit die Kommunikasiebedryf betrek word.

1.2 *Die Bondsjeug*: Dr AJ Kruger is as Redakteur vir die *Bondsjeug* benoem.

1.3 *Die Kerkblad* moet rekening hou met *die 150ste bestaansjaar van die GKSA en die 500ste geboortejaar van Calvyn in 2009.*

Besluit: Kennis geneem van 1.1 tot 1.3.

2. Sake waarvan die Sinode kennis neem

2.1 Sedert die vorige Sinode in 2006 het die Kerklike Tydskrifte gereeld verskyn en is ’n hoë standaard gehandhaaf. Waardering is uit verskeie oorde vir die tydskrifte ontvang. ‘n Algemene daling van intekenare word egter steeds waargeneem.

	Kerkblad	**Vroueblad**	**Slingervel**
Junie 1998	7 144	6 045	6 075
Junie 2008	4 703	3 436	2 982

2.2 Dr PW Bingle is in 2006 as nuusredakteur vir *Die Kerkblad* aangestel.

2.3 Dr AJ Kruger wat as redakteur van *Bondsjeug* aangestel is, het in samewerking met br Paul Grobler ‘n nuwe jeugtydskrif, nl *Kruispad*, die lig laat sien. Die blad verskyn tans twee-maandeliks. Dit gaan tans uiters goed met die ontwikkeling van hierdie tydskrif. Die Deputate spreek hul waardering uit vir die ontwikkelinge rakende *Kruispad*.

2.4 *Kruispad* en Deputate Jeugsorg werk baie nou met mekaar saam (saam fondse bekom, deel personeel en 'n kantoor) en omdat hulle mekaar aanvul in die bereiking van dieselfde teikengroep, sal dit beter wees dat *Kruispad* in die toekoms onder die Jeugdeputate sorteer.

Besluit: Kennis geneem van 2.1 tot 2.4.

2.5 Prof Amie van Wyk het die verslag wat in opdrag van Sinode 2006 insake die toekomstige formaat van die Kerklike Tydskrifte uitgevoer.

1. Opdrag

“Die nuwe aangewese redakteur [van ‘Die Kerkblad’] *doen, in samewerking met die Deputate Publikasies asook die redaksies van die ander kerlike tydskrifte, in oorleg met die bestuur van die Admin Buro, ‘n diepgaande en indringende ondersoek na die formaat van die voortbestaan van al ons kerklike tydskrifte. Vir die doel van hierdie ondersoek*

moet kundige lidmate vanuit die kommunikasiebedryf betrek word" (Acta GKSA 2006:751).

2. Uitvoering van die opdrag

2.1 Aanwysing van 'n ondersoekkommissie

Tydens 'n vergadering van die Deputate Kerklike Tydskrifte van Mei 2006, bevestig op Maart 2007, is 'n kommissie van ondersoek aangewys bestaande uit die redakteur van Die Kerkblad (DK)(s), ds Nico Ligthelm, dr Marina van Loggerenberg en br Giel Erasmus om 'n diepte-ondersoek te loods na die inhoud en formaat van die tydskrifte (vgl Notule 19-03-2007, 4.2)

2.2 Uitstuur van vraelys

Die sameroeper het na oorleg met die kommissie 'n vraelys opgestel en aan 'n aantal kundige en/of ervare persone vir kommentaar deurgestuur. Van almal is 'n skriftelike reaksie ontvang, behalwe in een geval.

Die persone wat genader is, sluit die volgende in:

Prof Danie du Plessis (prof in kommunikasiekunde Unisa)(mondelingse mededelings)
Prof Calvyn Snyman (afgetrede prof in kommunikasiekunde NWU)
Prof Johannes Froneman (prof in kommunikasiekunde NWU)
Prof Jacques van der Elst (tans Hoof Uitvoerende Beampte van die SA Akademie vir Wetenskap en Kuns en voormalige prof in Afrikaans-Nederlands NWU)
Ds Chris Coetsee (emerituspredikant, tans van Stompneusbaai)
Mnr Sarel Venter (afgetrede adjunkredakteur Die Volksblad)
Mnr Herman Torien (onafhanklike joernalis en politieke navorser, Bloemfontein)
Enkele 'gewone' lidmate

2.3 Oorlegpleging met redaksies van ander kerklike tydskrifte

Daar is oorleg gepleeg met die ander kerklike tydskrifte in verband met 'n moontlike samesmelting van die tydskrifte tot een gesinstydskrif.

2.4 Finansiële aspekte

Br Giel Erasmus is versoek om alle finansiële aspekte van die tydskrifte (waaronder samesmelting) te ondersoek en daaroor verslag te doen.

3. Antwoorde op die vraelys

Hieronder word 'n kernagtige weergawe gebied van die antwoorde wat op die vraelys ontvang is. Die vrae het veral op *Die Kerkblad* as oudste kerklike tydskrif gefokus, maar raak ook in 'n mindere of meerdere mate die ander tydskrifte. Die opmerkings van die respondente word direk aangehaal.

3.1 *Hoe oordeel u oor 'Die Kerkblad' as kerklike tydskrif in die algemeen?*

"My oordeel oor DK in sy huidige formaat is positief. Dit is opbouend en informatief en 'lerend' wat lidmate betref. Wat my betref, gaan DK van krag tot krag."

"DK beklee 'n besondere plek onder kerklike tydskrifte weens toespitsing op 'pitkos' en prinsipiële besinning en leiding oor kerklike, geloofs- en sake van die dag".

"Ek meen dat DK as kerklike tydskrif sy plek volstaan in die Afrikaanse kerklike en maatskaplike samelewing. DK se gesaghebbende stem word soms wyer as net in die Gereformeerde Kerke gehoor."

"In die algemeen is DK 'n netjiese, goed versorgde, prinsipieel goed verantwoorde kerklike tydskrif wat Christelike leiding gee en koers aandui, en wat 'n verskeidenheid algemene kerklike inligting en nuus verskaf."

"Goeie blad met goeie artikels."

"Die inhoud is plek-plek baie interessant, maar ek kry die gevoel die GKSA is net met leerstellige en etiese kwessies besig."

3.2 *Wat beskou u as die sterk punte van DK?*

"Sy Gereformeerde grondslag."

"Die sterk punte hou veral verband met die aktualiteit van temas. Dit is baie belangrik dat die redakteur die aktualiteit van gebeurtenisse van elke dag deur middel van DK bespreek en aanroer."

“Die gees en rigting in die tradisie van die Reformasie wat in DK weerspieël word in die hoof- en redaksionele artikels, die beligting van sake van verskillende kante in tema-artikels, die Skrifgetroue getuienis oor aktuele sake, die redakteur se gesprekke met lidmate van die GKSA en selfs met lidmate van die susterkerke. Dit is prysenswaardig dat vroue al hoe meer die geleentheid kry om artikels in DK te publiseer en daardeur hul gelykwaardigheid as lidmate en kinders van God te erken.”

“Vir my is ‘n uitstaande kenmerk en ‘n sterk punt wat DK se lesenswaardigheid verhoog het, die onderhoude met bekende mense. Die tematiese hantering van sake is ook ‘n groot pluspunt en het al baie interessante en leersame bydraes opgelewer.”

“Stewige inhoud. Ek hou veral van die onderhoud met selfs nie-Doppers.”

“Artikels is baie volledig en goed nagevors.”

3.3 *Wat beskou u as die swak punte van DK?*

“Nie ‘n ernstige swak punt nie. Sommige bydraes is (egter) nie altyd so lesersvriendelik nie. Teoloë wat vir DK skryf, moet onthou dat hulle nie altyd net vir predikante en ander teoloë skryf nie, maar ook vir gewone lidmate. Laat daardie ‘hoë’ leesstof en morele lesse maar omring wees deur ligter of meer gewilde leesstof vir die gewone mense.”

“Sommige bydraes is vir die deursneeleser moontlik te teologies vakkundig, moeilik om te lees en te verstaan. Sommige foto’s is te klein…”

“Slaag nie daarin om uit sy ‘Dopper-image’ te breek nie – daar is ‘n groot leserskring daarbuite wat bereik moet word. Baie ldimate kla dat die artikels te ingewikkeld is.”

“Somtyds kan die artikels bo die gewone lidmaat se verstaansvermoë wees.”

“Die kennisname van gebeure in swart gemeentes kan meer aandag kry. Ons swart dominees moet aan die woord kom. DK kan ‘n voorbeeld stel deur nog meer kerklik interkultureel te wees. Dis die manier waarop mense van verskillende kulture eensgesind in die geloof mekaar kan leer ken.”

“Die gebrek aan nuus.”

3.4 *Slaag DK daarin om gelowiges toe te rus vir hulle dienswerk in die kerk en koninkryk van God?*

“As die vraag verstaan moet word of die redaksie **slaag** om toerusting te verskaf: ja, seker. Van die oordenking af tot by die laaste artikel en brief. DK bied toerusting deurlopend van maand tot maand, en die lesers lees selektief, soekende na leiding, na geloofsversterking, na gemoedsvrede, na vertroosting, na sekerheid, en God se sorg.”

“Ja, hoewel daarteen gewaak moet word dat interne getwis die aandag trek ipv die kerk se taak en roeping in die koninkryk. ‘n Moontlikheid is dat in elke uitgawe aandag aan die evangeliserende taak gegee word dmv ‘n rubriek met nuus/gevallestudies, prinsipiële besinning.”

“Oor die kwaliteit van die bydraes is geen twyfel nie – trouens, dit is soms van verbluffende hoë kwaliteit en verdien beslis nie om in ‘n beperk-geleesde tydskrif ‘vasgevang’ te word nie; dit is in geheel ‘n tydskrif wat met vreug en vertroue aan mense van ander kerkverbande uitgeleen kan word.”

“Ek weet van ‘n geval waar ‘n teologiese professor van ‘n susterskerk in sy klas vertel het van ‘n gesin in die GKSA (wat lesers van DK is) wat volgens hom besonder goed ingelig was oor en toegerus vir hul dienswerk in kerk en koninkryk. Hy het eintlik jaloers gevoel! Dit antwoord seker bogenoemde vraag.”

3.5 *Verskaf DK billike ruimte vir openhartige debat oor kerklike en teologiese sake?*

“Ja, ek dink so – die redakteur verskaf ruimte vir debat. Dis origens duidelik dat hy versigtig en selektief te werk gaan en ‘n goeie oordeel het oor wat opgeneem behoort te word en wat nie. Ek glo dat hy die maatsstaf aanlê van ‘opbouendheid’ en nie afbrekend nie. In terme van opbouendheid sou ‘n mens kon hoop dat meer kerklidmate deelneem aan die skriftelike debatte.”

“Ja, beslis.”

“Beslis”

(Op hierdie vraag het geen van die respondente negatief gereageer nie.)

3.6 *Is die nuusdekking wat DK verskaf wyd genoeg? (Dit sluit in nuus van die GKSA asook ander plaaslike en internasionale kerkgemeenskappe.)*

"As dit daarom gaan dat Gereformeerdes daarteen moet waak om te eng te ken en te dink, kan die nuusdekking gerus wyer wees. 'n Mens behoort kerklik nie te klein van God se kerk en koninkryk te dink nie. God hou sy hele skepping in stand en Hy is wêreldwyd hoof van sy kerk."

"Daar is wat my betref **nog nie genoeg** nuusdekking in DK nie. Nuus oor die wel en wee van kerke en lidmate bevorder samehorigheid. Verslae van gesprekke met mense wat 'n belangrike rol in kerk en samelewing vervul, is eweneens belangrik. Ek verwelkom die betrokke rubriek. Ook die internasionale nuus op kerklike front kan dalk waar moontlik meer aandag kry."

"Daar is altyd ruimte vir beter nuusdekking. Lesers sal baie graag meer oor medegelowiges se wel en wee, stryd en prestasies, wil lees."

"Kan meer inligting gee oor ander kerke [= kerkgemeenskappe] en hul standpunte."

"Ja."

"Nee."

3.7 *Lewer DK voldoende getuienis oor openbare morele kwessies en teen dit wat die koninkryk van God skade berokken?*

"Ek dink so. Voorbeelde hiervan is daar velerlei veral wat betref die pragtige tema-uitgawes (bv Augustus 2007)."

"Dit ly geen twyfel nie dat DK onder sy huidige redakteur werklik en seker meer as voorheen sy stem laat hoor oor openbare morele kwessies en teen dit wat die koninkryk van God skade berokken."

"Ja, maar is dit werklik toeganklik, dus leesbaar genoeg vir 'gewone' lidmate?"

(Geen nee-antwoord is hier ontvang nie.)

3.8 *Hoe oordeel u oor die formaat van DK? Moet dit bv meer foto's bevat en moet nog meer aandag aan bladuitleg bestee word?*

"Wat voorkoms betref, is die tydskrif presies op balans van kleurvol met smaak wees, sonder om na die 'krismisboom' te neig."

"Dit is nie 'n populêre tydskrif nie en ek dink die teikengroep stel meer belang in die inhoud van artikels as in foto's. Die uitleg is gewoonlik goed genoeg."

"Die huidige formaat is goed hanteerbaar en behoort so te bly. Die bladuitleg vereis nie veel meer aandag nie."

"Meer foto's is nodig. Die bladuitleg kan ook meer aandag kry. Sommige lang bydraes wat oor 'n hele paar bladsye versprei is, skep maar 'n vaal indruk."

"Die bladuitleg is saai. Kry 'n bladuitlegredakteur."

3.9 *Hoe vergelyk DK met ander kerklike tydskrifte?*

Respondente het huiwerig op hierdie vraag gereageer omdat almal nie gereelde lesers van (alle) ander kerklike tydskrifte is nie. Tog is die volgende opmerkings gemaak:

Een respondent het met waardering na die Hervormde Kerk se gesinstydskrif *Konteks* verwys as 'n "pragtige voorbeeld van lewendige bladuitleg en 'n wye verskeidenheid lesenswaardige bydraes."

'n Ander het daarna verwys dat daar in ander kerklike tydskrifte " 'n ietwat vryer, oper meningsverwisseling (bestaan); ek weet nie waarom ons so bang is vir 'openbare' gesprek oor kerklike sake nie; gesprek in die regte gesindheid gevoer, sonder kwaadwilligheid, kan tog misverstande en meningsverskille uit die weg ruim – soos oor omdigtings, Bybelvertalings, die wyse waarop die nagmaal gevier word, die vrou in die ampte. NB: Ek kies 'Die Kerkblad' ."

"DK sou ook (soos die 'Kerkbode') vinnige opnames kon maak oor sake wat onder lidmate leef."

3.10 *Wat kan gedoen word om die aktualiteit van DK te verhoog?*

"DK is myns insiens meesal bý wat aktualiteit betref."

"Ek dink nie dat DK se aktualiteit verhoog hoef te word nie. As 'n mens die afgelope reeks van DK nagaan, is dit duidelik dat die aktualiteit van Suid-Afrika toereikend aandag kry – inderdaad genoegsaam."

“Oor aktualiteit, vanuit my oogpunt, kan ‘Die Kerkblad’ werklik sy bors ver uitstoot (vgl die artikels oor die Armeense geskiedenis deur ds Eric Kayayan). In die geheel beskou, is verskeie aktuele onderwerpe aangespreek, waaroor die ander media maar stil was, of baie selektief met inligting omgegaan het….Dit sluit onderwerpe soos landbou-omstandighede, misdaad, verwikkelinge in die buiteland, klimaatsverandering en vele meer in. Redaksionele kommentare is gelykstaande aan die beste wat in ander media te lese is.”

“Deur dit ‘n weekblad te maak (as dit haalbaar is) …. en ‘n uitgebreide bemarkings- en reklameveldtog geloods word.”

“Die aktualiteit van die blad kan verhoog word deur die lidmate, lesers, mense, in hulle konkrete lewensituasies op hul lewenspad in die wêrld met die heersende tydsgees raak te sien en hulle binne dié konteks voor te berei en toe te rus vir hul take en roepingsvervulling deur die tekens van die tye te onderskei.”

“Ideaal gesproke: stel ‘n joernalis aan.”

3.11 *Watter voorstelle sou u aan die redaksie wou voorlê om die funksionaliteit van DK te verhoog?*

Afgesien van bepaalde sake wat reeds in die boegenoemde antwoorde na vore gekom het, is verder ook verwys na:

“Met die kragte en middele tot die redaksie se beskikking kan daar nouliks meer van hulle verwag word. Na my mening behoort daar in die gemeentes met hulle kerkrade kragte aan die gang te kom om lidmate in te trek in ‘n lees- en gespreksaksie oor die leef- en taalwêreld met sy dringende eise waarbinne ons geplaas is…”

“My hoofprobleem is egter dat daar so dan en wan ‘n uitgawe met ‘n hooftema verskyn waar ek self glad nie in die betrokke tema belangstel nie. Die betrokke uitgawe bied dan vir my min leesstof. Dit is nie ernstige kritiek nie – die positiewe oorskadu hierdie heeltemal.”

3.12 *Wat behoort gedoen te word om die intekenare van DK te verhoog?”*

Opmerking: “Navorsing bevestig dat mense al minder lees en al meer van elektroniese media gebruik maak.” (Die leserstal van *Die Kerkblad* het van 1995 tot 2008 verminder van 7800 tot 4820 (38%), die *Vroueblad* van 6300 tot 3540 (44%) en die *Slingervel* van 6900 tot 3100 (55%).

“Kerkrade kan sorg dat die blad bekend gestel word en lidmate probeer oortuig om in te teken. Daar is kerkrade wat dit doen. In ander gevalle kan kerkrade ook help met die verspreiding deur die blad by ‘n gemeente te laat aflewer en aan intekenare beskikbaar te stel…Nog ‘n moontlikheid is om die inhoud van die blad by wyksbyeenkomste in diepte te bespreek en so belangstelling te wek. Dit kan die geleentheid bied om ‘n aktuele probleem onder die aandag te bring en die leiding wat in ‘n artikel(s) gegee word te bespreek en so mense se belangstelling te wek.”

“Om toe te gee aan die neiging van lui leesgedrag sou meer illustrasie/fotomateriaal gebruik moet word. Ek is bekommerd oor die jonger geslag – die persone tussen 30-40. Miskien is ek verkeerd in my afleiding dat dié kategorie dalk ontbreek onder DK se lesers. Kom ons teiken die lidmategroep tussen 30 en 40 in kerkverband. Dit kan in kleiner groepe in gemeenteverband geskied. Dit is moontlik dat ‘n Kerkblad-gespreksgroep geïnisieer word wat maandeliks na die verskyning van DK vergader. Opskerping/bemarking is nodig. Gemeente-aktiwiteite moet optimaal in DK gepubliseer word.”

“Wat van ‘n groter verskeidenheid leesstof? Wat van meer blokkiesraaisels? Wat van die uitruil van artikels en nuus met ander kerklike tydskrifte en selfs die dagbladpers?”

“Maak die blad aantrekliker en toegankliker. Oorweeg ‘n weeklikse nuusdiens aan gemeentes sodat brokkies uit ‘Die Kerkblad’ in die weeklikse gemeenteblaaie neerslag vind. Dit kan lidmate prikkel om die hele blad te wil lees. Oorweeg ‘n webwerf.”

Een respondent vermeld dat hy sy Kerkblaaie gereeld kantoor toe neem en aan kollegas leen; “ons kry dit baie selde terug; van die mense lees dit letterlik van voor tot agter, en ek self het nog net positiewe kommentaar teruggehoor.”

“Deur beter bemarking.”

"My voorstel is dat daaraan gedink word om 'n bestaande instansie te nader, bv instansie wat argumentsonthalwe vir Radio Kansel bemarking doen (advertensies verkoop). Om 'n eie bemarker in diens te hê is duur. Veral as landswyd advertensies gewerf moet word. As *Die Kerkblad* sy eie bemarkingskomponent wil hê stel ek voor dat geadverteer word vir 'n bemarker in elke groot sentrum, wat dan net vir kommissie werk."

3.13 *Hoe oordeel u oor een tydskrif vir die hele gesin?*

"Daar kan 'n saak daarvoor uitgemaak word om die volgende redes: almal in die gesin te beweeg om dit te lees en die blad 'n huisgenoot te maak. Die kinders word daarmee groot en word moontlik by volwassenheid self intekenare. Hierdie opsie sal vereis dat daar vir die spesifieke leesnodighede en belangstellings van kinders voorsiening gemaak sal moet word. Vir die ouers bied dit die voordeel dat hulle op 'n manier kennis kan kry van wat in die kinderwêreld aan die gang is. Dit betref ook die leesstof vir vroue."

"Ek het al lankal gedink dat DK en 'Die Vroueblad' gerus maar kan saamsmelt in een tydskrif vir die hele gesin. 'Die Vroueblad' word ook graag deur mans gelees. 'Die Vroueblad' se uitleg is fleurig en netjies en dit kan net so wel in 'n gesinstydskrif oorgeneem word – en groot waarde tot DK toevoeg. Finansiële oorwegings soos minder verspreidingskoste kan dalk die deurslag help gee."

"Ja, **een** gesinstydskrif is die ideaal, maar dit verg kapitaal – 'n groter vaste redaksie is byvoorbeeld nodig asook 'n bemarker. Dit moet 'n blad wees met geloofspitkos (soos DK nou bevat), maar tegelyk ook meer populêre leesstof. 'n Samevoeging kan enersyds besparing meebring, maar redaksionele koördinasie is noodsaaklik. Ek kan my wel voorstel dat so 'n tydskrif met die regte bemarking byval sal vind."

"Voeg saam, met behoud van afdelings wat vir almal sorg."

"Ek dink die afsonderlike tydskrifte is beter: elke teikengroep kan sê: 'Dis ons s'n!' ipv te verdwaal tussen die blaaie van 'n massiewe 'Die Kerkblad'.

"Nie aanvaarbaar, verskillende lesers met verskillende behoeftes en belangstellings."

"Daar kan nie sonder meer aanvaar word dat 'n enkele gesinstydskrif teenoor die huidige vier, bloot omdat dit saamgevoeg word, die sirkulasiesyfer gaan verbeter nie. Dit sou meer realisties wees om te verwag dat die huidige dalende tendens steeds sal voortgaan."

4. Oorlegpleging met ander Tydskrifte

4.1 *Oorlegpleging met die Vroueblad*

Oorlegpleing met die redaksie van '*Die Gereformeerde Vroueblad'* het plaasgevind maar daar kon nie tot 'n finale besluit geraak word nie. Enersyds is geoordeel dat een gesinstydskrif baie voordele inhou, soos ook deur die bogenoemde respondente uitgewys, andersyds het '*Die Vroueblad'* 'n lang tradisie, voldoen aan 'n bepaalde behoefte en beskik oor 'n eie Bladbouersfonds van ongeveer R339 000.

Van die redaksie van die Vroueblad is die volgende reaksie ontvang:

"Uit informele navraag en navorsing per telefoon en persoonlike gesprekke, blyk dit dat die meerderheid lesers nog tevrede is en sterk ten gunste van 'n afsonderlike tydskrif voel. Die redaksie het die moontlikheid van 'n enkele gesinstydskrif oorweeg en kan die voor- en nadele daarvan insien. Geen definitiewe besluit is geneem nie, aangesien almal stem dat 'n verandering nie noodwendig 'n verbetering sal wees nie, en ook nie noodwendig in die lig van stygende drukkoste ens. finansieel haalbaar sal wees nie."

4.2 *Oorlegpleging met die Slingervel*

Die redaksie van DK het met die redaksie van '*Die Slingervel'* (blad vir die junior jeug) oorleg gepleeg en hulle was mening dat hulle aan 'n besondere behoefte voldoen en steeds op hulle eie wil voortgaan.

4.3 *Oorlegpleging met die Bondsjeug/Kruispad*

Wat die '*Bondsjeug'* betref, het Sinode 2006 (Acta 2006:751) dr Braam Kruger as hoofredakteur aangewys wat hierdie aangeleentheid verder sou hanteer. 'n Nuwe blad

‘*Kruispad’* (blad vir die senior jeug) het ondertussen die lig gesien en daardie redaksie sal uiteraard self daaroor rapporteer.
Die Deputate het wel die moontlikheid van eenwording van Kruispad en Die Slingervel bespreek, maar kon nie tot ‘n finale konklusie kom nie.

5. Finansiële aspekte
Br Giel Erasmus het (van die kant van die Administratiewe Buro) op die volgende sake gewys:

5.1 Die Direkteur van die Administratiewe Buro het deur die jare ‘n reserwe opgebou om verhoogde druk- en verspreidingskoste te versag. So is genoeg papier aangekoop vir die druk van kerklike tydskrifte tot Junie 2010. Die reserwe (R146 000) is egter nou uitgeput.

5.2 *Die Vroueblad* beskik oor ‘n Bladbouersfonds van ongeveer R339 000.

5.3 “Deur die huidige vier tydskrifte in ‘n enkele gesinstydskrif saam te voeg, mag tot ‘n besparing van kostes (salaris, reiskostes, druk- en verspreidingskoste) lei. Die besparing sal egter nie van so ‘n aard wees dat die huidige tekorte sal verdwyn nie. Dit sal die huidige situasie hoogstens vir ‘n tydperk effens verlig.”

5.4 Die verminderde leserstal plaas groter druk op die jaarlikse raming per lidmaat.

6. Opmerkings en gevolgtrekkings

6.1 By enige beoordeling van die kerklike tydskirfte moet in berekening gebring word dat met beperkte redaksiekantore gewerk word: dié van DK bestaan uit een voltydse dame, Johanna Fourie, ‘n deeltydse redakteur, ‘n redaksie wat op vrywillige basis werk en dat die redaksie oor geen bemarker beskik nie. Die *Vroueblad* werk met ‘n deeltydse redakteur, ‘n redaksie wat op vrywillige basis werk en ‘n grafiese kunstenaar wat die bladuitleg en voorblad doen.

6.2 Dit is uit die responsies asook ander gesprekke duidelik dat die lesers besondere waardering het vir die geselsrubriek in DK *Die redakteur gesels met.* (Dit is ‘n metode wat ook in die openbare pers wyd gebruik word.)

6.3 Sommige respondente het opgemerk dat van die artikels in DK te teologies, te moeilik en nie altyd lesersvriendelik is nie. Die redaksie het groot moeite gedoen om artikels in ‘n verstaanbare taalvorm aan te bied. Dikwels is artikels na ‘n skrywer terugverwys vir herformulering en soms het die redaksie self moeilike woorde vergemaklik. In gevalle van fokusartikels is die taak van die redaksie natuurlik moeiliker omdat die tydsfaktor hier ‘n belangrike rol speel – die kopié moet op ‘n sekere tyd by die drukker ingehandig word.

6.4 Die redaksie van DK het sy bes gedoen om sover moontlik ‘n openlike debat oor soms kontensieuse sake toe te laat en te bestuur. Daar is steeds getrag om billikheid na alle kante te laat geskied. In enkele gevalle waar die redaksie nie ‘n aangeleentheid kon afhandel nie, is dit vir verdere hantering en finalisering na die Deputate Kerklike Tydskrifte verwys.

6.5 Die redaksie van DK het wat bladuitleg betref, kundige advies ingewin en het voortdurend gepoog om met elke uitgawe op die uitleg te verbeter. Foto’s word sover moontlik gebruik, maar indien skrywers nie foto’s (betyds) aanstuur nie, is die hande van die redaksie afgekap.

6.6 Die redaksie van DK het die behoefte aan groter nuusdekking aangevoel en gevolglik ‘n nuusredakteur in die persoon van dr PW Bingle benoem ten einde wyer nuusdekking te verseker. Dit het goeie resultate opgelewer.

6.7 Met die nuwe ontwikkeling van geografiese kerkvergaderings sal die nuwe redaksie meer aandag moet gee aan kerklike gebeure in die ressort van die sogenaamde ‘jonger’ kerke. Daar sal moet besin word in watter mate ook van artikels in Engels gebruik gemaak behoort te word, sonder om daardeur die karakter van DK in te boet.

6.8 Die redaksie van DK het deurlopend ‘n groot behoefte gevoel aan ‘n persoon wat spesifiek aandag bestee aan die bemarking van DK. Dit kan nie van ‘n deeltydse redaksie verwag word om ook nog bemarkingswerk te doen nie. Die nuwe redaksie

moet ernstig oorweeg om sodanige persoon aan te wys (wat verkieslik ook op die redaksie kan dien). Die teikengroep moet veral lidmate tussen 30 tot 45 jaar wees (veral jonggetroude pare).

(Nota: Vir elke R100 000 wat ons hier spandeer, sal die intekengeld met R25 per eksemplaar styg. Dit is as daar een tydskrif is met 4000 intekenare. Tans word 11 000 eksemplare gedruk, maar baie tydskrifte gaan na dieselfde huis. R100 000/11000 is R18 as daar 2 tydskrifte na dieselfde huis gaan.Die vraag bly dus op die intekenare dit sal kan bekostig).

6.9 Wat intekenaar-werwing en leserstal betref, kan die volgende opgemerk word:

6.9.1 Kerkrade behoort veel groter samewerking te verleen ten opsigte van die bekendstelling en verspreiding van DK. Kerkrade het swak gereageer op pogings van die redaksie in hierdie verband.

6.9.2 Gereelde bekendstellings van DK behoort in gemeentenuusblaaie geplaas te word. Johanna Fourie stuur elke week aan gemeentes berigte oor die volgende uitgawe van DK en weinig daarvan haal die nuusbriewe. Gemeentenuusbriewe en DK behoort komplementerend – en nie kompeterend nie – in vennootskap saam te werk. Soms kan nuusbriewe artikels uit DK oorneem asook omgekeerd.

6.9.3 ‘n Bemarker behoort aangestel te word.

6.9.4 Daar moet in gedagte gehou word dat daar inderdaad meer lesers van DK is as wat die intekenaretal aandui. Talle lidmate stel DK (in tehuise en by die werk) aan ander persone beskikbaar.

6.9.5 DK is ook op die Internet beskikbaar. Soms reageer belangstellendes uit die buiteland op artikels.

6.10 Die vraag na een gesinstydskrif vir almal is inderdaad ingewikkeld. Dit hou enersyds bepaalde voordele in maar bevat andersyds ook sekere nadele, soos uit die bovermelde gegewens blyk.

Die onderskeie redaksies asook Deputate het lang diskussies gevoer oor die moontlikheid van eenwording van DK en die *Vroueblad* enersyds en die *Slingervel* en Kruispad andersyds, maar kon helaas nie tot ‘n duidelike besluit en aanbeveling kom nie.

6.11 Die Deputate het ook oorweging verleen aan die moontlikheid dat afgestap word van die huidige beleid van intekenare (vir DK), dat die Sinode daarvoor beraam/begroot en dat DK aan alle lidmate (besoekpunte) deur kerkrade beskikbaar gestel word.

7. Aanbevelings

7.1 Die nuwe redaksie van DK ontvang opdrag om steeds aandag te gee aan die moeilikheidsgraad van artikels en sover moontlik te sorg dat die artikels toeganklik is vir alle lesers.

7.2 Die nuwe redaksie wys weer ‘n nuusredakteur vir DK aan (wat teen beperkte vergoeding werk).

7.3 Die nuwe redaksie gee aandag aan die vraag na ‘n bemarker/kolporteur wat die hele aangeleentheid van intekenaarwerwing en bemarking van DK hanteer. In hierdie verband moet oorlegpleging en samewerking met die CJBF-deputate plaasvind wat tans aandag gee aan die vraag van beter bemarking van kerklike en teologiese publikasies. Die bemarking van die ander kerklike tydskrifte moet hierby betrek word.

7.4 Die onderskeie redaksies gee aandag aan die vraag hoe die elektroniese media as ‘n middel tot kommunikasie van die evangelie, nog beter benut kan word.

7.5 Die Deputate Kerklike Tydskrifte kry opdrag om die vraag hoe aan die behoeftes van Afrikatalige gemeentes in DK voldoen kan word, aandag en uitvoering te gee.

7.6 Die redaksies van die onderskeie tydskrifte gee opnuut aandag aan die moontlikheid van samesmelting van die tydskrifte, bv een tydskrif vir die gesin en een vir die (junior en senior) jeug, en rapporteer aan die volgende Sinode.

7.7 Die Deputate Kerklike Tydskrifte kry opdrag om indringend aandag te gee aan die moontlikheid van ‘n kerklike tydskrif wat (deur kerkrade) onder alle lidmate versprei word (sonder intekenare) en waarvoor die Sinode ‘n raming per lidmaat vasstel.

Besluit:

(i) Die Kommissie het die studiestuk bestudeer en tot die gevolgtrekking gekom dat daar nie duidelikheid is oor samesmelting van *Die Kerkblad*, *Die Gereformeerde Vroueblad* en die *Slingervel* om een gesinstydskrif te vorm nie. Beide die status quo en samesmelting het voor- en nadele. Gevolglik beveel die Kommissie aan dat die te benoeme Deputate Kerklike Tydskrifte aan die volgende sake aandag gee:

  (a) dat die Redaksiekommissies van die 3 Kerklike Tydskrifte asook die Deputate Kerklike Tydskrifte deelneem aan die werkwinkel genoem hieronder by Kruispad. Tydens hierdie werkwinkel moet ook na die volgende gekyk word:

  (b) die voor- en nadele van samesmelting van *Die Kerkblad*, *Die Gereformeerde Vroueblad* en die *Slingervel* om een gesinstydskrif te vorm

  (c) die voor- en nadele van die status quo.

(ii) die te benoemde Deputate Kerklike Tydskrifte in samewerking met die Redaksiekommissies van *Die Kerkblad*, *Die Gereformeerde Vroueblad* en die *Slingervel* die samesmelting, al dan nie, afhandel.

2.6 Kruissubsidiëring: *Die Vroueblad* het *Kruispad* met R25 000 gesubsidieer.

2.7 Aandag word gegee aan al die tydskrifte om die Feesjaar in 2009 in een van die uitgawes as temas te gebruik.

2.8 Die Deputate aanvaar die gebruik van die Redaksie van *Die Kerkblad* om gesprekke met verskillende persone in die rubriek "Die Redakteur gesels met ..." te plaas.

2.9 Die Deputate het die Redaksies bygestaan in sake waarin die Redaksies versoek het om advies.

2.10 Die Deputate spreek hulle waardering uit vir die uitstekende dienste van die Redaksiekommissies en Redakteurs en die hoë standaard van die uitgawes van die tydskrifte.

Besluit: Kennis geneem van 2.6 tot 2.10.

3. Finansies

3.1 Die Deputate is dankbaar om te meld dat al die Tydskrifte gereeld verskyn het en dat ’n hoë standaard deurgans gehandhaaf is.

3.2 Die begrotings van die Tydskrifte is tans egter onder groot druk weens die sterk afname van lesertalle. Die intekenaretalle daal gedurig en maak dit al hoe moeiliker om die begrotings te laat klop.

3.3 Daar bestaan ‘n behoefte aan die voorsiening van rekenaars vir die Redakteurs van *Die Kerkblad* en *Vroueblad* en die begrotings kon ook nie daarvoor voorsiening maak nie.

3.4 In die lig van die feit dat intekengelde gedurig agterstallig is, is daar gepoog om oor te skakel na ‘n stelsel van vooruitbetaling van intekengelde op al die Tydskrifte. Hierdie oorskakeling het nog nie plaasgevind nie.

Besluit: Kennis geneem van 3.1 tot 3.4.

4. Rapporte van die onderskeie Redaksies van die Kerklike Tydskrifte met die aanbevelings word hierby aangeheg

5. Sake waaroor die Sinode moet besluit

5.1 Die Sinode neem met dank kennis van die toegewyde werk van die Redaksies van die onderskeie Tydskrifte wat gereeld verskyn het en ook van die hoë standaard wat gehandhaaf is.

Besluit: Goedgekeur. Die Sinode spreek besondere dank uit teenoor die Redakteurs en Redaksiekommissies van *Die Kerkblad*, *Die Gereformeerde Vroueblad* en die *Slingervel* vir toegewyde en deeglike werk.

5.2 Die Sinode neem kennis dat die Redakteur van *Die Kerkblad* nie weer vir die volgende termyn beskikbaar sal wees nie en wys ’n nuwe Redakteur aan. Die ander Redakteurs is bereid om nog ’n termyn te dien.

Besluit: Kennis geneem. Dit word aan die te benoeme Deputate Kerklike Tydskrifte opgedra om so gou moontlik 'n Redakteur vir *Die Kerkblad* aan te wys ooreenkomstig met bestaande Sinodebesluite.

5.3 Die Sinode spreek sy hartlike dank uit teenoor prof Amie van Wyk, Redakteur van *Die Kerkblad*, vir sy voortreflike dienswerk van ses jaar.

Besluit: Goedgekeur. Die Sinode spreek sy hartlike dank en waardering uit teenoor prof Amie van Wyk vir 6 jaar se harde werk as Redakteur van *Die Kerkblad*.

5.4 Die Sinode spreek sy besondere dank en gelukwense uit vir die ontwikkeling van die nuwe tydskrif vir die die jeug, nl *Kruispad*.

Besluit: Kennis geneem.

5.5 Die Sinode keur goed dat *Kruispad* in die toekoms onder die Deputate Jeugsorg sal sorteer.

5.6 Die Sinode keur die verslag van die toekomstige formaat van Kerklike Tydskrifte met aanbevelings goed.

5.7 Die Sinode benoem weer Deputate wat moet omsien na die gereelde uitgawes van die Kerklike Tydskrifte.

5.8 Sedert 1973 word die 3 kerklike tydskrifte deur Pionierdrukkers op band gelees en feitlik gratis aan gesiggesstremdes beskikbaar gestel.

Aanbeveling: dat die Deputate Kerklike Tydskrifte hierdie diens aktief in gemeentes bekend stel.

5.9 Die Deputate Kerklike Tydskrifte stel ondersoek in na die moontlikheid om die Kerklike Tydskrifte in Engels te bemark.

5.10 Die Deputate Kerklike Tydskrifte stel ondersoek in na die ontwikkeling van Kerklike Tydskrifte onder Afrikatalige gemeenskappe.

Besluit: Goedgekeur.

A. RAPPORT *DIE KERKBLAD*

1. Inleiding

Aangesien in die verslag van die Deputate Kerklike Tydskrifte breedvoerig aandag bestee word aan sake wat ook *Die Kerkblad* (DK) raak, word in hierdie verslag slegs kortliks gerapporteer.

Besluit: Kennis geneem.

2. Publikasie

2.1 Soos die vorige drie jaar het DK ook die afgelope drie jaar gereeld as maandblad verskyn.

2.2 Meeste uitgawes het op een of ander aktuele tema gefokus, hoewel steeds artikels van uiteenlopende aard ook geplaas is.

2.3 Die Redakteur het gesorg vir die redaksionele artikel asook een (of soms twee) hoofartikels.

2.4 Die bladuitleg en finale afronding van elke uitgawe is telkens deur ons permanente redaksielid, Johanna Fourie, behartig.

2.5 Volgens die vorige Sinodebesluit sou *Ons Bondsjeug* nie langer meer deel van DK uitmaak nie en dit verskyn tans met die naam *Kruispad* onder 'n afsonderlike redaksie.

Besluit: Kennis geneem van 2.1 tot 2.5.

3. Redaksie

3.1 Die Redaksie is soos in die verlede saamgestel en het (afwisselend) uit die volgende persone bestaan: prof JH van Wyk (redakteur), Johanna Fourie (permanente lid), prof Francois Viljoen, ds Fanie Coetzee, ds Nico Ligthelm en dr André Grové. Verder het prof Derrick Mashau asook Mercia Venter en Eunice Strijdom vir 'n korter of langer tyd op die Redaksie gedien. Die Redaksie het sover moontlik probeer om iemand uit die sg jonger kerke asook 'n vrouelid te betrek.

3.2 Die Redaksie het dr Pieter Bingle van Kaapstad as nuusredakteur benoem, hoewel hy nooit – uiteraard – vergaderings kon bywoon nie.

3.3 Breë Redaksie het tweemaandeliks vergader en die kernredaksie, wat deur die breë Redaksie benoem is, ook tweemaandeliks. Alle stukke is egter elke keer aan alle Redaksielede vir kommentaar deurgestuur.
3.4 In enkele moeilike gevalle wat die Breë Redaksie nie kon oplos nie, is die betrokke saak na die Deputate Kerklike Tydskrifte vir hantering en afhandeling verwys.
3.5 Tydens elke vergadering is elke artikel en elke brief sorgvuldig oorweeg vir publikasie. Soms is artikels of briewe terugverwys vir herformulering en in enkele gevalle ongeskik bevind vir publikasie.
3.6 Die Redaksie het altyd hartlik saamgewerk, ook in gevalle waar moeilike besluite in spanningsvolle tye in die kerkverband geneem moes word.

Besluit: Kennis geneem van 3.1 tot 3.6.

4. Beleid

Ons herhaal hier nagenoeg wat ons die vorige keer gerapporteer het:

4.1 *Die Kerkblad* is 'n Kerklike Tydskrif wat in diens staan van die kerk en die koninkryk van God en wat veral aan lidmate van die GKSA inligting, voorligting en geloofstoerusting verskaf. Die blad het hom ondubbelsinning binne die raamwerk van die Gereformeerde belydenis geposisioneer en byvoorbeeld duidelik standpunt ingeneem teen standpunte van die Nuwe Hervorming.
4.2 Die Redaksie het steeds te doen gekry met meningsverskille in die GKSA van 'n aard en omvang wat seker nog nooit voorheen ondervind is nie. Die Redaksie het sover moontlik daarna gestreef om hierdie verskille so sensitief en billik as moontlik te hanteer. In gevalle waar ons nie (ten volle) daarin geslaag het nie, vra ons beleefd om verskoning.
4.3 Die Redaksie het so veel as moontlik ruimte geskep vir debat en openhartige diskussie. Die debat is slegs beëindig wanneer geen nuwe argumente meer genoem is of wanneer die diskussie nie meer 'n opbouende karakter aangeneem het en nie meer sinvol vir die lesers was nie.
4.4 Skrywers van artikels is versoek om artikels te skryf wat nie langer 1 500 woorde is nie – briewe 500 woorde, hoewel enkele uitsonderings gemaak is wanneer daar 'n duidelike meriete daarvoor aangetoon kon word. Omdat vervolgartikels vir lesers dikwels vermoeiend is, is dit tot 'n mimimum beperk en slegs gebruik wanneer dit 'n duidelike meriete gehad het.
4.5 Wanneer briewe ontvang is wat duidelik nie op die tafel van DK tuishoort nie, is skrywers vriendelik versoek dat hulle eerder die 'kerklike weg' moet volg en hulle saak by 'n kerkvergadering aanhangig moet maak.
4.6 Die Redaksie het altyd oopgestaan vir welmenende en opbouende kritiek.

Besluit: Kennis geneem van 4.1 tot 4.6.

5. Administrasie

5.1 Die administratiewe kantoor van DK vorm deel van die Administratiewe Buro in Potchefstroom en word deur Johanna Fourie behartig. Die Redakteur het vanuit sy woning in Pretoria gewerk en een keer per maand na Potchefstroom gereis vir Redaksievergaderings.
5.2 Drukwerk is deur V & R Drukkery in Pretoria gedoen en die Redaksie het groot waardering vir die werk wat gedoen is.
5.3 Individuele versending word vanuit Pretoria gedoen terwyl sommige gemeentes (veral in Pretoria) 'n ooreenkoms met die drukker het om hulle uitgawes direk by die drukker te gaan haal. Sommige Kerkrade verkies om die Kerklike Tydskrifte self by die Administratiewe Buro af te haal.
5.4 DK is elektronies beskikbaar op die webwerf http://www.gksa.org.za/

Besluit: Kennis geneem van 5.1 tot 5.4. Die Sinode bedank sr J Fourie vir haar bekwame hulp met die redaksionele versorging van *Die Kerkblad*.

6. Finansies

6.1 Finansiële gegewens word in die state van die Administratiewe Buro weerspieël.

6.2 Die intekenaretal van DK het sedert 1995 tot 2008 van 7 800 tot 4 820 verminder, 'n aangeleentheid wat vir die Redaksie steeds 'n saak van kommer is, onder meer omdat die intekengeld ook daarmee verminder. In die ander omvattende Rapport word hieroor breedvoeriger gerapporteer.

6.3 Die Redaksie het 'n versoek aan die **Feeskomitee 150** gerig om 'n afsonderlike bedrag vir die Feesuitgawe van Februarie 2009 te begroot sodat 'n groter oplaag by hierdie besondere geleentheid gedruk en versprei kan word.

Besluit: Kennis geneem van 6.1 tot 6.3.

7. Aanbevelings

7.1 Die Sinode neem met dank kennis dat DK gereeld maandeliks verskyn het en bedank die uittredende Redaksie vir die werk wat hulle gedoen het.

7.2 Die Sinode spreek 'n besondere woord van dank uit teenoor Johanna Fourie vir die groot werk wat sy altyd met presiesheid en toewyding gedoen het.

7.3 Die Sinode wys 'n Redakteur aan wat in samewerking met die nuwe Deputate Kerklike Tydskrifte 'n nuwe Redaksie saamstel wat tot die volgende Sinode sal funksioneer.

7.4 Die Sinode keur dit goed dat die huidige Redaksie aanbly tot en met die verskyning van die Februarie-uitgawe 2009 van DK en dat die nuwe Redaksie die uitgawes vanaf Maart 2009 versorg. Die rede is dat die Februarie-uitgawe as 'n Feesuitgawe beplan is en die insameling van artikels reeds in 2008 moes plaasvind. Uiteraard sal die nuwe Redaksie reeds teen einde Januarie met hulle beplanningswerk vir 2009 moet begin.

7.5 Die nuwe Redaksie moet in besonder aandag gegee aan verrigtinge rondom die 150-jarige feesvierings van die GKSA. Ten einde die taak van die nuwe Redaksie te vergemaklik, het die huidige Redaksie reeds die breë beplanning van die Maart tot Mei-uitgawes gedoen. Verder moet die nuwe Redaksie ook rekening hou met die 500e herdenking van die geboortedag van die kerkhervormer Johannes Calvyn (op 10 Julie).

Besluit: Goedgekeur.

8. Afskeid

Die Redakteur, asook huidige Redaksie, neem hiermee afskeid. Dit was 'n voorreg en vreugde om die GKSA, en daarmee die koninkryk van God, op hierdie wyse te kon dien. Dit was spanningsvolle tye in kerk en samelewing, maar die Here was ons almal genadig om met die krag en insig wat ons ontvang het die saak van die koninkryk te dien. Meer as enigiemand anders is ons bewus van ons tekortkomings, maar ons vertrou dat die Here die goeie wat ons wél gedoen het, sal seën.

Besluit: Kennis geneem.

B. RAPPORT SLINGERVEL

1. Die redaksionele beleid

1.1 *Inleidend*

Die *Slingervel* word onder toesig van die Deputate Kerklike Tydskrifte van die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (GKSA) met die hulp van die Redaksiekommissie as 'n kerklike publikasie vir die skoolgaande jeug uitgegee. Die *Slingervel* is nie 'n amptelike mondstuk van die GKSA nie, maar die GKSA is wel die eienaars en uitgewers van die *Slingervel.*

1.2 *Doelstellings*

1.2.1 Om die lesers, die skoolgaande kerkjeug, elk in sy eie wordingsfase, te begelei in die Skrifwaarhede wat vir hulle in die tyd waarin hulle leef van toepassing is.

1.2.2 Punt 1.2.1 te verwerklik by wyse van Skrifoordenkinge, artikels en rubrieke waarin die problematiek van die kerkjeug telkens onopsigtelik aan die orde kom.

1.2.3 Om ook ontspanningsmateriaal te bied by wyse van blokkiesraaisels in verskillende vorme, vasvrarubrieke, teken en inkleur.

1.2.4 Om vir die kleuters en vroeë laerskolers 'n storie te publiseer.

1.2.5 Om by wyse van 'n penmaat, e-maat en SMS-maatrubriek, 'n briewebus en 'n verjaardaghoekie die lesers se deelname te prikkel en aan te moedig.
1.2.6 Om ook te sorg vir 'n pretbladsy op 'n gesonde en gebalanseerde wyse.
1.2.7 Om voorsiening te maak vir maats se eie werk.
1.2.8 Om met moderne joernalistieke aanpak die *Slingervel* se uitleg en aanbieding in te klee op 'n wyse wat vir die teikengroep prikkelend en aantreklik is.
1.2.9 Om op 'n gereelde basis die *Slingervel* te evalueer in die lig van die heersende lewensmilieu van die skoolgaande jeug.

Besluit: Kennis geneem van 1.1 tot 1.2.9.

2. Die redaksie

Dr Nico van der Merwe (Redakteur), Joey Fourie (Tipografie en uitleg), Marina Kotze (Junior Rubrieke, Penmaat-, e-maat en SMS-maat rubrieke), Riana Jonker (Verjaardaghoekie), Susan Lourens (Boekbesprekings), Rina Myburgh (Raaisels en kopkrappers), Tersia van der Merwe (Blokkiesraaisels, letter- en syferspeletjies), Attie Venter (Wetenskapartikels), Rika du Plessis-Cloete is verantwoordelik vir die Juniors se maandelike storie en 'n vervolgverhaal vir die tieners.

Besluit: Kennis geneem.

3. Uitvoering van die opdrag

3.1 Die *Slingervel* het gereeld verskyn en die ywer, toewyding, entoesiasme en oorgawe van die hele redaksie moet hier met dankbaarheid teenoor hulle vermeld word. In die besonder ons dank en waardering vir die groot werk wat sr Joey Fourie deeglik en stiptelik doen.
3.2 Jaarliks was dit baie moeilik om die *Slingervel* van Desember betyds voor die vakansie by die lesers te kry. Die afgelope 3 jaar is aan die einde van die jaar telkens 'n gesamentlike November/ Desember uitgawe saamgestel wat aan die einde van Oktober versend is. Die redaksie hoop dat dit die probleem oplos.
3.3 Die Redaksie het gepoog om so getrou as moontlik die doelstellings in die redaksionele beleid te verwesenlik.
3.4 In die besonder is meer as in die verlede, aandag gegee aan die tieners en hulle behoeftes, sonder om die juniorgroepe se inhoud te verskraal, sodat die inhoud van die *Slingervel* die verbondsjeug van kleuter deur puberteit tot adolessensie op een of ander wyse aanspreek.
3.5 Die Redaksie het probeer om die balans te handhaaf tussen die godsdienstige inhoud van die blad en ook ander leesstof met 'n Christelike en speelse inhoud. Te alle tye is gepoog om die Christelike karakter van die *Slingervel* te eerbiedig en uit te bou.
3.6 Daar is ruim geleentheid gebied vir deelname deur die lesers en veral hulle doen en late asook eie werk.
3.7 Die reaksie van die lesers was nie goed nie. Die redaksie wyt dit aan die lewensmilieu waarin die jeug opgroei. By wyse van die internet op e-posvlak en by wyse van SMS-boodskappe kom daar tog reaksie. Dit wil voorkom asof die jeug nie meer briewe skryf soos wat dit in die verlede die geval was nie.
3.8 Wat die voorkoms van die *Slingervel* betref word tans van 8 bladsy in volkleur gebruik gemaak.
3.9 Met vreugde en dankbaarheid kon die vyftigste bestaansjaar van die *Slingervel* in Augustus 2008 gevier word met 'n spesiale uitgawe van die tydskrif. Met dank aan die Here is daar gedink aan die 50 jaar van die *Slingervel* se bestaan sedert Augustus 1958. Die werk en toewyding van 4 redakteurs is ook in herinnering geroep: dr Klaas van Wyk de Vries (Augustus 1958 – Maart 1961), dr Sarel du Plessis (April 1961 – Desember 1965), prof Pieter Buys (Januarie 1966 – Desember 1999), dr Nico van der Merwe sedert Januarie 2000. Terselfdertyd is waardering betuig teenoor 'n groot getal susters en broers wat in hierdie 50 jaar hulle bydrae gelewer het tot sukses van die tydskrif. Mag die Here die Slingervel seën tot ryke vrug in die jare wat kom.

Besluit: Kennis geneem van 3.1 tot 3.9. Die Sinode bedank dr Nico van der Merwe en die Redaksiekommissie van die *Slingervel* vir die keurige versorging van die blad.

C. RAPPORT *DIE GEREFORMEERDE VROUEBLAD*

1. **Inleiding**

   Namens die Redaksie van *Die Gereformeerde Vroueblad* (VB) is dit steeds aangenaam om verslag te doen oor die publikasie en aanverwante sake rondom die VB. Deur die wonderlike voorsiening van die Here het ons nog altyd genoeg materiaal gehad om elke maand 'n volledige tydskrif die lig te laat sien, en uit die terugvoer van ons lesers is die tydskrif nog steeds gewild en lesenswaardig.

Besluit: Kennis geneem.

2. **Publikasie**

   Soos hierbo vermeld het die VB gereeld maandeliks verskyn – die afgelope twee jaar (2006 en 2007) het ons geëksperimenteer deur net een dikker vakansie-uitgawe die lig te laat sien oor die Desembervakansie. Dit het die Redakteur (veral), 'n blaaskansie gegee, en alle kopieë wat in die Januarie-uitgawe sou verskyn, is in die dikker vakansie-uitgawe geplaas. Niemand het dus skade gely nie, en dit het goed gewerk.

   Die inhoud het gewissel van maand tot maand na gelang van die beskikbare kopie. Die meeste artikels wat ontvang is, het opgedaag sonder dat daar noodwendig gesoek of gevra is daarvoor. Aktuele sake het per geleentheid aandag gekry, maar die tydskrif het hoofsaaklik 'n forum gebied vir vroue uit die kerkverband (en ander ook) om hulle artikels te laat plaas. Van tyd tot tyd het die gemeentelike aktiwiteite in die rubriek Gemeente-Mosaïek verskyn waaruit afgelei kan word dat daar tog veel kreatiewe en opwindende dinge in die gemeentes aangaan.

   Die redakteur het in elke uitgawe gesorg vir die redaksionele brief en soms ook vir 'n artikeltjie van opvoedkundige of bybelkundige aard.

   Die bladuitleg is op hoogs professionele en kreatiewe wyse behartig deur ons grafiese kunstenaar, Karien Brink, en baie van die voorblad en ander foto's is deur haar man, Roni Brink geneem en aan ons beskikbaar gestel.

   Die voortbestaan van die VB as afsonderlike tydskrif is tans onder bespreking en op die eersvolgende sinode sal die finale besluit daaroor geneem word. Uit informele navraag en navorsing per telefoon en persoonlilke gesprekke, blyk dit dat die meerderheid lesers van die VB nog tevrede is en sterk ten gunste van 'n afsonderlike tydskrif voel. Die Redaksie het die moontlikheid van 'n enkele gesinstydskrif oorweeg en kan die voor- en nadele daarvan insien. Geen definitiewe besluit is geneem nie, aangesien almal stem dat 'n verandering nie noodwendig 'n verbetering sal wees nie.

Besluit: Kennis geneem.

3. **Redaksie**

   Die Redaksie het bestaan uit die volgende persone: Dr Marina van Loggerenberg (Redakteur), prof Jacques van der Elst, ds Nico Botha, mev Ann Ramage, mev Corli le Roux, en mev Karien Brink in raadgewende hoedanigheid, as grafiese kunstenaar.

   Die Redaksie het nie so gereeld vergader nie – hoofsaaklik per e-pos en per telefoonkonferensie gekommunikeer, en materiaal is hoofsaaklik op dieselfde wyse geëvalueer en teruggestuur.

   Aangesien die VB nie noodwendig kontensieuse inhoud publiseer nie, het daar weinig, indien enige omstrede sake ooit op die agenda verskyn. In enkele gevalle is die Redaksie geraadpleeg en het die Redakteur dienooreenkomstig gereageer.

Besluit: Kennis geneem.

4. Beleid

DIE GEREFORMEERDE VROUEBLAD

1. *Inleidend*

Die Gereformeerde Vroueblad word onder toesig van die Deputate: Publikasies van die GKSA met die hulp van die Redaksiekommisssie as ‘n kerklike publikasie vir die Gereformeerde vrou en die breë kerklike leserspubliek uitgegee. Die Vroueblad is dus nie ‘n amptelike mondstuk van die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (GKSA) nie, maar die GKSA is wel die eienaars en uitgewers van die Vroueblad.

G. ***Doelstellings van Die Gereformeerde Vroueblad***

Om in die lig van die Skrif plek diensbaar te wees en prinsipiële leiding te gee aan die Gerefomeerde vrou waarby die volgende kerninhoude aan die orde kom:

2.1 Besinning oor Skrifwaarhede, byvoorbeeld deur middel van die plasing van Skrifoordenkings en die toepassing van spesifieke Skrifgedeeltes in artikelstof wat aangebied word.

2.2 Die weergawe van en besinning oor aktuele sake met ‘n Skrifgefundeerde perspektief.

2.3 Artikelstof wat voorsien in die behoeftes van ‘n verskeidenheid leeftydsgroepe.

2.4 Die insluit van nuuswaardighede wat spesifiek betrekking het op die werksaamhede (veral van vroueaksies) in die breë kerkverband.

2.5 Publikasie van menings van lesers in die Vroueblad se briewekolom.

3. Uitleg en joernalistieke aanpak

Om bogenoemde doelstellings te bereik, moet die Redaksie met die middele tot sy beskikking poog om met ’n eietydse joernalistieke aanpak die Vroueblad se uitleg en algemene aanbieding te versorg.

4. Riglyne vir die aard van bydraes wat geplaas word

4.1 Enige aspek wat die volle spektrum van gelowig wees dek, kan in bydraes aangeraak word. Raakpunte met veral die vrou se leefwêreld sal uiteraard voorrang kry.

4.2 Bydraes kan onder andere gerig te wees op aspekte soos byvoorbeeld geloofsgroei, individuele/ kerklike/gemeentelike betrokkenheid op allerlei terreine, die praktiese belewing van Christenskap, diensbaarheid in die koninkryk, ensovoorts.

4.3 Artikels moet aktueel wees, die huidige bestaansproblematiek betrek en trag om vir die gelowige praktiese hanteringsmeganismes daar te stel. Wat belangrik is, is die uitlig van een of ander aspek wat die aanbieding van die artikelstof anders sal maak as ‘n artikel wat in ‘n sekulêre tydskrif geplaas word. Die Vroueblad moet artikels bied vir die gelowige vrou “in pas met die tyd”.

4.4 “Prekerigheid” en moralisering behoort vermy te word.

4.5 Die artikel moet meer wees as ‘n persoonlike anekdote of die beskrywing van ‘n belewing/ervaring wat eintlik net vir die skrywer self van belang is. Bydraes moet ’n ruimer dimensie hê: daar moet onder andere gevra word wat die bydrae (kan) beteken vir die gelowige vrou in die algemeen. Indien wel van ‘n persoonlike waarneming/ervaring uitgegaan word, behoort die artikel ‘n algemeengeldige geloofswaarheid of toepassing te hê wat oortuigend in die gegewe geïntegreer is.

4.6 Huldeblyke oor individuele persone/familielede van lesers wat uiteraard net vir ‘n baie beperkte leserskring belang het, moet liefs in gemeenteblaaie geplaas word of kan aan die Kerkblad gestuur word waar dit teen betaling geplaas word.

4.7 Gedigte en rympies word normaalweg nie gepubliseer nie.

5. Evaluering van bydraes wat ontvang word

5.1 Elke lid van die Redaksiekommissie ontvang ‘n afskrif van alle bydraes wat ontvang word en moet hierdie bydraes op onafhanklike wyse evalueer en ‘n skriftelike motivering skryf vir sy/haar aanbeveling.

5.2 *Indien die aanbevelings redelik ooreenstem, word voorgegaan met die publikasievoorbereiding van die bydrae.*
5.3 *Indien die lede van die Redaksiekommissie se evaluerings te veel verskil oor die plaasbaarheid van 'n bydrae al dan nie, word sodanige bydrae weer bespreek op die tweemaandelikse redaksievergadering.*
5.4 *Die redaktrise en die redigeerders het die vryheid om artikels te verkort, gedagtes uit te brei of te parafraseer in oorleg met die artikelskrywer.*

Besluit: Kennis geneem van pt 4 [Beleid].

5. Administrasie

5.1 Die VB word in geheel op 'n vrywillige basis deur die Redakteur en Redaksie ge-administreer – eintlik deur die Redakteur alleen. Waar en wanneer nodig word hulp van die Redaksie ingeroep. Selfs die rekenaar en drukker, die skandeerder en faksfasiliteite behoort aan die Redakteur.
5.2 Die drukwerk is gedoen deur V & R Drukkery in Pretoria en die samewerking met Ludick Venter is vriendelik en hartlik. Ons het besondere waardering vir die wyse waarop ons met hom kon saamwerk.
5.3 Verspreiding word ook vanuit Pretoria gedoen – in Randburg ontvang ons ook die VB'e soms laat – maar dis 'n plaaslike reëling, en daarom het ek maar op die VB ingeteken om my eie kopié betyds te ontvang.
5.4 Die VB is ook op die webwerf http://www.gksa.org.za elektronies beskikbaar.

Besluit: Kennis geneem van 5.1 tot 5.4.

6. Finansies

6.1 Alle finansies word deur die Administratiewe Buro behartig. Vir enige inligting daaroor, raadpleeg asseblief die finansiële state van die Administratiewe Buro.
6.2 Die intekenaretal is aan die daal.

Besluit: Kennis geneem van 6.1 en 6.2.

7. Slot

Dit was 'n groot voorreg om met die VB gemoeid te wees en as Redakteur op te tree vir die afgelope 6 jaar. Ek stel myself beskikbaar om nog 'n termyn as Redakteur te dien. Mag die besluit oor die toekoms van die Tydskrifte vorentoe die regte een wees, en mag die seën van die Here daarop rus.

Besluit: Kennis geneem. Die Sinode bedank dr Marina van Loggerenberg en die Redaksiekommissie van *Die Gereformeerde Vroueblad* vir volgehoue en goeie werk.

D. RAPPORT BONDSJEUG/KRUISPAD

1. Deputate

Sinode 2006 het dr AJ Kruger aangewys as Deputaat vir Ons *Bondsjeug* (Acta 2006:751). Ds Paul Grobler (Rustenburg-Wes) en sr Adri Breed (NWU) is as Deputate gekoöpteer.

Besluit: Kennis geneem.

2. Opdrag van die Sinode 1985/2006

2.1 Die Deputate vir Kerklike Tydskrifte het by die Sinode van 2006 'n versoek gerig dat die Sinode leiding moet gee oor die hantering van die *Bondsjeug*. Dit is gedoen deur dr AJ Krüger aan te wys as deputaat vir die *Bondsjeug*.
2.2 Daar is nie 'n spesifieke opdrag gegee nie, en nagaan van Sinodebesluite dui daarop dat Sinode 1985 opdrag gegee het dat die *Bondsjeug* as selfstandige tydskrif uitgegee word nadat dit klaarblyklik sedert 1981 as Bylae by die *Kerkblad* verskyn het (Acta, 1985:77).
2.3 Die lesersteiken van die *Bondsjeug* is hoërskoolkinders, studente en werkende jongmense (1985:77).

2.4 Die opdrag aan die Deputaat is dus gebaseer op die besluite van Sinode 1985.
Besluit: Kennis geneem van 2.1 tot 2.4.

3. Sake waarvan die Sinode kennis neem

3.1 *Verloop van gebeure*

3.1.1 Na afloop van die Sinode 2006 het ds (toe teologiese student) Paul Grobler onder die voorsienigheid van die Here by die nuwe Redakteur van die *Bondsjeug* prakties gedoen in Jeugwerk.

3.1.2 Gesprekke is gevoer oor die kenmerke en vereistes aan 'n jeugtydskrif wat in die hedendaagse tyd doelmatig tot die teikengroep sal spreek. Ds Grobler het verskeie insette gelewer en groot entoesiasme vir die saak getoon. Hy is toe (Feb 2006) gekoöpteer as lid van die Deputategroep.

3.1.3 Ds Grobler het verskeie inisiatiewe geneem, en 'n span van bekwame jongmense byeengebring om die tydskrif weer op die been te bring. Hierdie jongmense is (meestal) Gereformeerde professionele afgestudeerdes en studente van die NWU en TSP.

3.1.4 Daar is besluit dat die blad sal bekendstaan as *Kruispad*. Daarmee word twee kenmerke van die tydskrif uitgelig:

3.1.4.1 Dat die blad jongmense wil bedien in die lig van die kruis van ons Here en Verlosser, Jesus Christus.

3.1.4.2 Dat jongmense in die teikengroep hulle op verskeie kruispaaie van die lewe bevind (byvoorbeeld beroepskeuses, lewensmaats, kerklike betrokkenheid, ens). Die tydskrif wil aan jongmense in die lig van die kruis leiding gee hieroor.

3.1.5 Vroeg in 2007 is 'n bekendstellingsblad (genoem *Padkaart*) aan gemeentes in die GKSA versend en die eerste uitgawe in Februarie 2007. Die eerste uitgawes is gratis versend aan gemeentes, met die aanmoediging vir lesers en kerkrade om in te skryf op die blad. Tans word daar steeds gratis eksemplare aan gemeentes gestuur en verder aan intekenare.

3.1.6 Die blad verskyn sedertdien gereeld (tweemaandeliks).

3.2 *Belangrike uitgangspunte*

3.2.1 *Kruispad* is 'n eietydse tydskrif met Reformatoriese inhoud, gefokus op aktuele sake, gerig op groeiende gelowiges van 17 – 23 jaar om toerusting te gee vir die maak van ingeligte keuses wat lei tot geloofsgroei.

3.2.2 Hierdie visie word gerealiseer deur 'n interaktiewe medium daar te stel wat relevante temas aanspreek en jong gelowiges motiveer om die pad van die kruis van Christus te stap en volwasse in geloof te word, sodat God die eer sal kry en die kerk opgebou sal word.

3.2.3 Die blad het ook 'n webtuiste (www.kruispad.net) met verskeie rubrieke en die moontlikheid om te kommunikeer met die redaksiespan.

3.3 *Toekomstige hantering van Kruispad*

3.3.1 Tydens die proses van heruitgawe van *Bondsjeug/Kruispad* het dit spoedig duidelik geword dat daar groot oorvleueling tussen die opdragte aan *Kruispad* en die Deputate vir Jeugsorg is (beide het byvoorbeeld opdrag tot 'n tydskrif en webblad).

3.3.2 Daar is verskeie kere saam met die Deputate Jeugsorg vergader, en daar is besluit om werk te koördineer. Dit het op sy beurt daartoe gelei dat besluit is om by die Sinode aan te beveel dat *Kruispad* in die toekoms deel uitmaak van die opdrag aan die Deputate Jeugsorg.

3.3.3 Daar sal reeds by Sinode 2009 verslag oor *Kruispad* gedoen word onder die Rapport van die Deputate Jeugsorg.

Besluit: Kennis geneem van 3.1.1 tot 3.3.3. Die Sinode bedank dr AJ Krüger en ds Paul Grobler vir hulle insette. Die Sinode spreek verder sy dank en waardering uit teenoor die jong lidmate wat *Kruispad* met ywer en entoesiasme geloods het.

4. Finansies

4.1 Sinode 2006 het geen begroting vir die *Bondsjeug/Kruispad* gehad nie.

4.2 Die *Vroueblad* het goedgunstiglik aan ons R25 000 voorgeskiet om aan die gang te kom.
4.3 Ons is van mening dat ‘n blad soos *Kruispad* nie finansieel onafhanklik kan bestaan nie. Oor die toekomstige finansies van *Kruispad* word by die Deputate Jeugsorg gerapporteer en begroot.
4.4 Met die ineensmelting van die werk van *Kruispad* en die Deputate Jeugsorg het daar gemeentes na vore gekom om as donateurs mee te werk aan die globale bediening aan die jeug in die GKSA. Finansiering van *Kruispad* het tot op hede hieruit en uit intekenings plaasgevind.

Besluit: Kennis geneem van 4.1 tot 4.4. Die Sinode spreek sy hartlike dank en waardering teenoor die donateurs van *Kruispad* uit.

5. Sake waaroor die Sinode moet besluit

5.1 Die Sinode keur die ontwikkelings binne die tydskrif goed, insluitende die oordra van verantwoordelikheid vir die tydskif na die Deputate vir Jeugsorg.
5.2 Die Sinode dank die Here vir ‘n tydskrif wat die jeug van die GKSA bedien en selfs wyer as die GKSA gelees word en ook bemark sal word.
5.3 Die Sinode spreek sy gelukwense aan ds Paul Grobler uit met die vestiging van die tydskrif.
5.4 Die Sinode spreek sy dank uit teenoor al die medewerkers wat die publikasie moontlik gemaak het. Veral sr Adri Breed word bedank as die eerste Redakteur: Inhoud van die tydskrif.
5.5 Die Sinode keur dit goed dat die opdrag rondom *Bondsjeug/Kruispad* hiermee oorgedra word na die Deputate vir Jeugsorg.
5.6 Die Sinode wys ds Paul Grobler aan as Deputaat Jeugsorg met opdrag: Kruispad.

Besluit: Goedgekeur. Die volgende aanbevelings vir *Kruispad* word ook goedgekeur:

1. die jeugtydskrif *Kruispad* uitgebou word onder leiding van te benoeme Deputate Kruispad (Jeugsorg), met inagneming van vorige werk gedoen.
2. sr Maureen van Helden as Redakteur van *Kruispad* benoem word. Indien die aangewysde Redakteur nie verder haar pligte kan nakom nie, moet *Kruispad* in oorleg met die Deputate Kerklike Tydskrifte ‘n Redakteur aanwys.
3. die Redakteur van *Kruispad* deel vorm van die Deputate Kerklike Tydskrifte.
4. die te benoemde Deputate Kerklike Tydskrifte, in oorleg met Deputate Jeugsorg, ‘n Redaksiekommissie vir *Kruispad* aanwys om die Redakteur by te staan.
5. die te benoemde Deputate Kerklike Tydskrifte so spoedig moontlik ‘n werkwinkel reël waartydens van kundiges uit die aktiewe media bedryf gebruik gemaak word om ‘n dinamiese besigheidsplan vir *Kruispad* saam te stel met die oog daarop dat *Kruispad* so spoedig moontlik selfonderhoudend kan wees.
   Motivering: die huidige en vorige Redakteurs van *Kruispad* het die behoefte uitgespreek aan ‘n dinamiese besigheidsplan vir Kruispad.
6. alle gemeentes versoek word om die inisiatiewe rondom *Kruispad* te ondersteun.